

VŠĮ JONIŠKIO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ IR UŽIMTUMO CENTRO PASLAUGŲ GAVĖJŲ GYVENIMO KOKYBĖS KONCEPCIJA

I GYVENIMO KOKYBĖS SAMPRATA

1. VŠĮ Joniškio socialinių paslaugų ir užimtumo centro (toliau – Centro) paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės koncepcijos tikslas - apibrėžti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės sritis, įvardyti kaip Centras veikia, siekdamas gerinti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę, nustatyti gyvenimo kokybės pokyčio matavimo priemones.

2. Gyvenimo kokybė tai individualus kiekvieno žmogaus materialinės, fizinės, socialinės ir psichologinės gyvenimo gerovės suvokimas ir jos vertinimas kultūros vertybių sistemos kontekste, siejant tai su asmeniniais paslaugų gavėjų tikslais, lūkesčiais ir interesais.

3. Gyvenimo kokybės vertinimas - tai žmogaus subjektyvios nuomonės išsiaiškinimas, apie jam svarbias gyvenimo sritis, įtraukiančias fizinius, psichologinius, socialinius, dvasinius, finansinius ir kitus aspektus.

4. Teikiant paslaugas asmens poreikiai suprantami kaip visuma, nepatenkinti pagrindiniai poreikiai apsunkina galimybes siekti geresnių rezultatų. Remiantis poreikių teorija ir socialinių paslaugų teikimo asmeniui kontekstu: asmens gyvenimo kokybė gerėja, kai jo poreikiai yra tenkinami ir į jo poreikius yra atliepiama. Paslaugų gavėjo pasitenkinimas vienoje gyvenimo kokybės srityje įtakoja bendrą pasitenkinimo lygį. Centre remiamasi 3 gyvenimo kokybės sritimis: savarankiškumu, socialiniu aktyvumu ir gerove, kadangi teikdami paslaugas asmens gyvenimo kokybei šiose srityse galime daryti įtaką (1 lentelė).

Sritis	Kriterijai	Rodikliai
Savarankiškumas	Asmeninis tobulėjimas	<ul style="list-style-type: none"> Gebėjimas priimti naują informaciją Gebėjimas dalyvauti paslaugų organizavime, teikime ir vertinime
	Savęs vertinimas	<ul style="list-style-type: none"> Galimybė pasirinkti Gebėjimas savarankiškai priimti sprendimus
Socialinis aktyvumas	Tarpasmeniniai santykiai	<ul style="list-style-type: none"> Socialinių ryšių teigiami pokyčiai.
	Socialinis įsitraukimas/pilietiškumas	<ul style="list-style-type: none"> Įvairesnis laisvalaikio praleidimas. Padidėjęs kitų paslaugų prieinamumas.
	Teisės	<ul style="list-style-type: none"> Teisių įgyvendinimas.
Gerovė	Emocinė	<ul style="list-style-type: none"> Pasitenkinimas gyvenimu. Streso mažinimas.
	Fizinė	<ul style="list-style-type: none"> Sveikatos būklės kontroliavimas. Sveika mityba. Reguliarios higienos procedūros.
	Materialinė	<ul style="list-style-type: none"> Asmeninių finansų valdymas

1lentelė. Gyvenimo kokybės sritys, kriterijai ir rodikliai.

5. Vertinimo sritys. Gyvenimo kokybės modelį sudaro:

5.1. **Savarankiškumas** - skatinama palaikyti ir ugdyti turimus gebėjimus savarankiškai, esant poreikiui, su darbuotojo pagalba.

5.1.1. *asmeninis tobulėjimas;*

5.1.2. *savęs vertinimas.*

5.2. **Socialinis aktyvumas:**

52.1. *tarpsmeniniai santykiai* – paslaugų gavėjas skatinamas palaikyti arba atnaujinti ryšius su artimaisiais;

52.2. *socialinis įsitraukimas/pilietiškumas* – paslaugų gavėjas skatinamas užsiimti mėgiama veikla, vykdyti pilietines pareigas, domėtis ir pagal galimybes dalyvauti bendruomenės gyvenime;

52.3. *teisės* - gyventojas susipažįsta su savo teisėmis, jas žino, geba jomis vadovautis gyvenime.

5.3. **Gerovės užtikrinimas:**

53.1. *emocinė gerovė* - tai emocinis ir dvasinis atsparumas, leidžiantis patirti džiaugsmą, teigiami jausmai, tokie kaip laimė, mėgavimasis gyvenimu bei neigiamų emocijų, tokių kaip nerimas, prislėgta nuotaika, pyktis ir kt., nebuvimas.

53.2. *fizinė gerovė* - tai gyvenimo būdo pasirinkimas, siekiant stiprinti sveikatą, fizinį aktyvumą, teikiant paslaugas siekiama stiprinti sveikatos būklę, skatinti laikytis asmens higienos reikalavimų, skatinti aktyvesnę fizinę veiklą, mokyti maitintis reguliariai renkantis sveiką subalansuotą maistą;

53.3. *materialinė gerovė* – aprūpintas ir patogus gyvenimas, pakankamas kiekis lėšų saviems poreikiams tenkinti. Siekiama ugdyti gebėjimus tinkamai ir pagal paskirtį panaudoti turimas pinigines lėšas, skatinti domėtis priklausančiomis mokesčinėmis lengvatomis.

II GYVENIMO KOKYBĖS IR JOS POKYČIO VERTINIMAS

6. Gyvenimo kokybės vertinimo tikslas - išsiaiškinti ir tenkinti individualius Centro paslaugų gavėjų poreikius, tobulinti teikiamas paslaugas siekiant gerinti pasitenkinimą gyvenimo kokybe.

7. Matavimo instrumentai: poreikių ir galimybių vertinimo įrankis, klausimynas (Priedas nr.1), bei Individualus socialinės globos planas (toliau-ISGP),.

8. Pirminis gyvenimo kokybės vertinimas atliekamas pradėjus teikti paslaugas. Pokytis vertinamas kiekvienų metų rugsėjo - lapkričio mėn., praėjus ne mažiau nei 3 mėn. nuo paslaugų teikimo pradžios.

9. Paslaugų gavėjas savo subjektyviai suvokiamą gyvenimo kokybę vertina vienas arba su paslaugas teikiančių darbuotojų pagalba, užpildydamas klausimyną. Klausimynas pildomas kliento namuose. Prieš pateikiant pagrindinį klausimyną, klientui pateikiama kognityvinių gebėjimų atrankinė anketa (2 priedas). Jei klientas dėl turimos negalios negeba atsakyti į atrankinės anketos klausimus, klausimynas nepildomas. Tokiu atveju, paslaugų gavėjo gyvenimo kokybė vertinama stebėjimo būdu, pildant „Asmens stebėjimo lapą gyvenimo kokybės vertinimui“ (3 priedas). Šiame lape darbuotojas žymi informaciją apie kliento aktyvumą ir savijautą. Lapas pildomas mėnesio laikotarpiu, duomenys apie gyvenimo kokybę vertinami sumuojant rezultatus.

10. Objektyviam paslaugų gavėjo gyvenimo kokybės vertinimui naudojamas poreikių ir galimybių vertinimo įrankis. Įrankio poreikių vertinimo sritys atitinka Centro gyvenimo kokybės koncepcijoje numatytas gyvenimo kokybės sritis ir kriterijus. Poreikių ir galimybių vertinimo įrankį pildo socialinis darbuotojas, konsultuodamasis su paslaugų gavėju ir/ar jo artimaisiais, bei paslaugas teikiančiais darbuotojais.

11. Atlikus paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės lygio vertinimą, gauti rezultatai aptariami individualiai su paslaugų gavėju. Panaudojant gautus rezultatus sudaromas Individualus socialinės globos planas, kuriame numatomi tikslai, uždaviniai ir veiklos, kuriais siekiama pagerinti kliento funkcionavimo galimybes bei jo gyvenimo kokybę. Kiekvienam klientui numatomas asmeninis tikslas, kurio jam pačiam svarbu siekti. Paslaugų gavėjams, kurių subjektyvios nuomonės dėl turimos negalios išsiaiškinti negalime, ISGP tikslai numatomi bendraujant su paslaugas teikiančiais darbuotojais bei kliento artimaisiais, siekiant geriausių paslaugų gavėjo interesų.

12. Pakartotinai vertinant gyvenimo kokybę bei sudarant ISGP, įvertinama, kaip pavyko siekti anksčiau išsikeltų tikslų įgyvendinimo.

13. Gyvenimo kokybės vertinimo ir rezultatų pritaikymo procesas:

- 13.1. išsiaiškinama paslaugų gavėjo gyvenimo kokybė vertinant poreikių sritis bei subjektyvią paslaugų gavėjo nuomonę;
- 13.2. sudaromas ISGP, išsikeliamas individualus gyvenimo kokybės gerinimo tikslas;
- 13.3. planas įgyvendinamas, šiame procese dalyvauja visa paslaugas teikianti komanda;
- 13.4. pakartotinai vertinama gyventojų gyvenimo kokybė, pagal numatytus kriterijus;
- 13.5. tobulinamos teikiamos paslaugos, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus.

14. Metų pabaigoje, iki gruodžio 31 d., socialinis darbuotojas atlieka jam priskirtų paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės pokyčių lyginamąją analizę ir matavimo rezultatus įtraukia, į metinę veiklos ataskaitą.

15. Gyvenimo kokybės lygio vertinimai saugomi asmens bylose. Bendri paslaugų gavėjų gyvenimo kokybės pokyčio rezultatai įtraukiami į Centro ateinančių metinę ataskaitą, Centro metiniame plane numatomos veiklos, priemonės ir uždaviniai, kurie galėtų padėti pagerinti paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę. ISGP parengiami dviem egzemplioriais, vienas iš jų saugomas asmens byloje, kitas – kliento kasdienės veiklos segtuve, tam, kad paslaugas teikiantys darbuotojai bei klientai turėtų galimybę nuolat stebėti, kaip įgyvendinami išsikelti tikslai.

III BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Gyvenimo kokybės koncepcija atnaujinama ir peržiūrima pagal poreikį.
  17. Darbuotojai su gyvenimo kokybės koncepcija supažindinami susirinkimų metu.
  18. Paslaugų gavėjai su Gyvenimo kokybės koncepcija supažindinami individualiai.
  19. Paslaugų gavėjams Gyvenimo kokybės koncepcija pateikiama jiems suprantamai ir aiškiai.
  20. Gyvenimo kokybės koncepcija patalpinama įstaigos internetiniame tinklalapyje.
-

Gyvenimo kokybės klausimynas

Šis Gyvenimo kokybės klausimyną Jums pateikiame siekdami sužinoti, kaip jūs vertinate savo gyvenimo kokybę. Atsakydami į klausimus padėsite mums įvertinti Jūsų tikslus ir planuoti teikiamas paslaugas taip, kad galėtume suteikti Jums reikalingą pagalbą siekiant šių tikslų įgyvendinimo.

Prašome įvertinti savo asmeninę situaciją jums tinkamu balu nuo 1 iki 5, jį apibraukiant.

I Savarankiškumas

		Ne	Dažniausiai ne	Kartais	Dažniausiai taip	Taip
		1	2	3	4	5
1	Man svarbu vystyti savo gebėjimus, mokytis naujų dalykų					
	Aš patenkintas tuo, kaip galiu vystyti savo gebėjimus, mokytis naujų dalykų					
2	Manau, kad yra svarbu būti įtrauktam į man teikiamų paslaugų planavimą ir teikimą					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu prisidėti prie man teikiamų paslaugų planavimo ir teikimo					
3	Man svarbi galimybė ir pasirinkti tai ko noriu					
	Jaučiuosi patenkintas savo sprendimo ir pasirinkimo laisve					

II Socialinis aktyvumas

		Ne	Dažniausiai ne	Kartais	Dažniausiai taip	Taip
		1	2	3	4	5
4	Man svarbu palaikyti ryšius su artimaisiais ir kitais asmenimis					
	Aš patenkintas tuo, kaip galiu palaikyti ryšius su artimaisiais ir kitais asmenimis					
5	Man svarbi galimybė užsiimti mėgiama veikla, dalyvauti bendruomenės ir pilietiniame gyvenime					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu užsiimti mėgiama veikla, dalyvauti bendruomenės ir pilietiniame gyvenime					
6	Man svarbi pagalba gaunant reikiamas paslaugas, nesusijusias su socialinių ir slaugos paslaugų teikimu namuose					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu gauti reikiamas paslaugas					
7	Man svarbi žinoti savo teises ir siekti jų įgyvendinimo					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu ginti savo					

	teises ir siekti jų įgyvendinimo					

III Gerovė

		Ne	Dažniausiai ne	Kartais	Dažniausiai taip	Taip
		1	2	3	4	5
8	Man svarbu būti laimingam					
	Aš jaučiuosi laimingas ir patenkintas savo gyvenimu					
9	Manau, kad svarbu nepatirti daug rūpesčių ir streso					
	Šiuo metu neturiu didelių rūpesčių, nepatiriu streso					
10	Man svarbu rūpintis savo sveikata					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu rūpintis/kaip rūpinimąsi mano sveikata					
11	Man svarbi sveika mityba					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu rūpintis/kaip rūpinimąsi mano sveika mityba					
12	Man svarbu rūpintis savo higiena					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu rūpintis/kaip rūpinimąsi mano higiena					
13	Manau, kad svarbu gyventi švarioje ir tvarkingoje aplinkoje					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu rūpintis/kaip rūpinimąsi					
14	Man svarbu apsirūpinti reikiamais produktais ir priemonėmis					
	Jaučiuosi patenkintas tuo, kaip galiu rūpintis/kaip parūpinami reikiami produktai ir priemonės					
15	Man svarbi mano finansinė gerovė					
	Mane tenkina, kaip valdomi mano asmeniniai finansai					

Ačiū už skirtą laiką ir Jūsų atsakymus.

Atrankinė kognityvinių galimybių patikrinimo anketa

Šia anketa siekiame patikrinti, kokio sudėtingumo klausimus galime pateikti Jums, kaip paslaugų gavėjui.

Prašome apibraukti tinkamą atsakymo variantą

1. Jei esate liūdnas dėl kokios nors priežasties, kuri savo emociją apibūdinanti veidelį pasirinksite?	
2. Jei šiandien dėl kažko džiaugiatės, kurią emociją vaizduojantį veidelį pasirinksite tuomet?	

Dėkojame už atsakymą.

ASMENS STEBĖJIMO LAPAS
GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMUI

Paslaugų gavėjo vardas, pavardė _____

2021 m. _____ mėn. diena:		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Savarankiškumas	Klauso, supranta pateikiamą informaciją																															
	Išreiškia savo pasirinkimą																															
	Nesutelkia dėmesio																															
Socialinis aktyvumas	Siekia bendrauti																															
	Užsiima mėgiama veikla (kokia?)																															
	Yra apatiškas																															
Gerovė	Jaučiasi laimingas																															
	Išreiškia pasitenkinimą (kuo?)																															
	Jaučiasi blogai																															

Suma per mėnesį (kartai):

Klauso, supranta pateikiamą informaciją	Siekia bendrauti	Jaučiasi laimingas
Išreiškia savo pasirinkimą	Užsiima mėgiama veikla (kokia?)	Išreiškia pasitenkinimą (kuo?)
Nesutelkia dėmesio	Yra apatiškas	Jaučiasi blogai